

EDYKT GOSPODARCZY
SPISANY NA ROZKAZ MIŁOŚCIWIE PANUJĄCEGO
CESARZA

Akmeda Gotfryda IV el Suf el Visel

w Pałacu Cesarskim w Cyncie, dnia 09 września 1399 r.

Lex est, quod notamus

Ad maiorem Dei gloriam

-

1. Chcemy, aby nastąpiło spraw uporządkowanie dotyczące rolnictwa, rzemiosła, handlu, cen, wszelkich opłat, i podatków.
2. Na początku potwierdzamy, że tak jak dotąd, jak stanowi punkt 8. Edyktu cesarza Salima Rogera IV el Suf de Eghezee z dnia 11 czerwca 1244 r., co roku opłaty celne, skarbowe, podatki i wszelkie inne sprawy, które obowiązują przez rok ogłaszane będą jak do tej pory w edyktach wielkanocnych Wielkiej Kapituły a ich stosowanie ma być od dnia pierwszego maja do trzydziestego kwietnia następnego roku.
3. Chcemy aby od dzisiaj ważnym środkiem płatniczym, na równo z talarami złotymi, dukatami srebrnymi i monetami brązowymi i miedzianymi był list nasz cesarski opatrzony pieczęciami naszą, strażnika pieczęci, strażnika skarbcza i pieczęcią z numerem listu. W liście tym zapisano jeszcze przyrzeczenie wymiany listu na talary złote, dukaty srebrne lub kruszec inny bądź kamienie szlachetne. Każdy kto okaże taki list na naszym dworze otrzyma bez zwłoki sto złotych talarów bądź sześćset dukatów srebrnych bądź ich równowartość w kamieniach szlachetnych lub innych dobrach.
3. Listy nasze cesarskie nazywać będziemy Cynesami Cesarskimi, która to nazwa pochodzi od manufaktury skarbcza cesarskiego w Cyncie.

4. List cesarski Cynes wprowadzamy dla wygody jego posiadaczy, bezpieczeństwa przechowywania i łatwiejszego obracania nim niż monetami ze złotego bądź srebrnego kruszcu.
5. Edykt cesarski określał będzie z jakim dniem i o jakim numerze wprowadzane będą listy cesarskie, kto je pierwszy otrzymuje, również edykt opisywał będzie cechy każdego z listów tak aby każdy mógł porównać w sądzie jego wygląd z jego opisem.
6. Takż i oznajmiamy, że sześć miedzianych monet wymienia się na jedną brązową, że dziesięć brązowych monet wymienia się na jednego dukata srebrnego, że dziesięć srebrnych dukatów wymienia się na jednego złotego talara i że sto złotych talarów wymienić można na list cesarski Cynes.
7. A gdy kto nie bacząc na prawo Boże i cesarskie ośmieli się list nasz cesarski Cynes fałszować, podrabiać z chęci zysku czy to z chęci szkodzenia nam, niechaj będzie osądzony i po udowodnieniu winy takż samo skazany jak ten co podpala zboże lub też zatruwa wodę w studni.
8. Ogłaszam tedy także, że wolno każdemu wolnemu człekowi handlować towarami i dobrami wedle swojego upodobania i po cenach jakich pragnie, jeśli znajdzie kupca, któren tyle za towar zapłaci, za wyjątkiem towarów, na których cena zostanie ogłoszona w edyktie cesarskim.
9. Do handlu nie potrzeba nikomu pośrednika, jeśli kto chce, rolnik zboże czy inne dobra, rzemieślnik swoje wyroby, rybak to co ułowi, etc. etc. każdy może sprzedać co ma wedle swego upodobania i komu zapragnie.
10. W miastach mają być wydzielone miejsca do handlowania aby nie było tak, że każdy handluje gdzie popadnie. Osobne miejsce winno być dla handlu płodami ziemi, osobne zwierzętami, wyrobami rzemieślnymi i niewolnikami tak aby żadnego bałaganu nie robić. Od miejsca takiego można pobierać opłaty od kupców, jednak nie większe od tych co ogłosimy w edyktie wielkanocnym
11. Nikt nie może zostać przymuszonym do zbycia jeśli tego nie pragnie. Takż samo nikogo do zakupu przymuszać nie można.
12. Jeśli sprzedane zwierzę okaże się chore a sprzedawca zapewniał, że jest zdrowe, lub jeśli towar jaki miał być nowy lub pierwszej jakości a okaże się stary lub złej jakości, kupiec może oddać sprawę do sądu. Jeśli okaże się to prawdą na co dobrze byłoby gdyby pozywający miał świadków, nieuczciwy sprzedawca ma oddać kupcowi tyle ile wziął a rzecz może zatrzymać. A gdyby dowody na oszustwo nie były wystarczające, sędzia nakaże polubowne

rozwiązanie lub oddali pozew. Sprawę do sądu można oddać do zachodu słońca piątego dnia po dniu w którym zwierzę zostało sprzedane i do trzeciego dnia po dniu w którym zostało sprzedane jakiegokolwiek inne dobro za wyjątkiem ziemi i budynków. Po tym terminie sąd oddali pozew.

13. O tych, co na potrzeby wojenne produkują. Ci co produkują czy to miecze, czy tarcze czy zbroje czy kusze czy inne towary wojenne na zamówienie i ceny są w nim ustalone, mogą również sprzedawać co zrobią poza zamówieniem i według cen swobodnych, jednak tak aby zamówione rzeczy zdołali wykonać w terminie i w zamówionych ilościach.
14. Niepodobna jest, aby któren Marszałek czy baron wprowadzał opłaty i podatki nowe bądź wyższe niż my ogłaszamy w edyktach wielkanocnych. Kto jednak to prawo naruszy, zostanie pozwany przed oblicze nasze lub Wielkiej Kapituły, która na niego nałoży karę tak, aby więcej tego nie robił a wprowadzone przezeń stawki i podatki zostaną cofnięte.
15. Marszałkowie i baronowie mają zadbać aby opłaty i podatki zostawały zebrane terminowo i w ustalonej wysokości i podzielone na to co należy się miastu i na to, co należy się cesarstwu. Marszałkowie i baronowie mają zadbać aby to co należy się do skarbcza cesarstwa zostało należycie zabezpieczone i odprawione do nas za co odpowiedzą głowami przed naszym obliczem.
16. Jeśli któren Marszałek lub baron nie ma dość środków aby zabezpieczyć staranność i odprawić należycie co należy się cesarstwu, niechaj wystąpi do Strażnika Pieczęci o transport i ochronę wojska.
17. Pod groźbą więzienia nie wolno handlować: listami cesarskimi Cynes (odstępowania ich po innym kursie niż ogłoszony), ludźmi wolnymi i ich dobrami, dobrami cudzymi chyba, że handlujący ma sądowe pełnomocnictwo, dobrami kradzionymi i z rozboju, własnością armii cesarskiej, zamkami cesarskimi i ich wyposażeniem, ziemią i dobrami niczymi lub ogólnymi, które są wszystkich pospołu. Kupiec co nabywa te dobra będzie sądzony na równi z tymi co je sprzedawali.
18. W czasie wojennym i nadzwyczajnym edykt cesarski może dowolnie ustalić ceny bądź też zadysponować towarami i wszelkimi dobrami bez względu na ich wartość i własność. Właściciel może zgłosić potem do nas swoje racje a kiedy czas zły ustanie, może zostanie w miarę możliwości zaspokojony.

19. Jeśli nam się tak spodoba, tedy w edykcie cesarskim ustalimy zwolnienia lub przymuszenia w opłatach i podatkach jeśli zajdzie taka potrzeba, inne niż tu wymieniono, co możemy uczynić w każdym czasie.

: